

Приложение № 1

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Агенция за ядрено регулиране	Нормативен акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: Първото шестмесечие на 2017 г.	Дата: [●]
Контакт за въпроси: Юлия Димитрова	Телефон: 9406920
1. Дефиниране на проблема: <i>1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i> На 5 декември 2013 г. е приета <i>Директива 2013/59/Евратом на съвета за определяне на основни норми на безопасност за защита срещу опасностите, произтичащи от излагане на йонизиращо лъчение и за отмяна на директиви 89/618/Евратом, 90/641/Евратом, 96/29/Евратом, 97/43/Евратом и 2003/122/Евратом</i> (Директива 2013/59/Евратом). Директива 2013/59/Евратом кодифицира законодателството на Европейския съюз в областта на радиационната защита и въвежда съществени изменения в действащата към момента уредба в същата област. Съгласно член 106 на Директива 2013/59/Евратом, всяка държава-член на Европейския съюз е задължена да въведе нейните разпоредби в националното си законодателство в срок до 6 февруари 2018 година. Директива 2013/59/Евратом установява степенуван подход за регулаторен контрол като въвежда уведомителен, регистрационен и лицензионен режим при ситуации на планирано облъчване и регламентира изискванията за прилагането на тези режими. В действащото национално законодателство степенуваният подход към регулаторния контрол не съответства в пълна степен на директивата. Законът за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) определя разрешителен режим (издаване на лицензии и разрешения) за дейности по безопасно използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения. В ЗБИЯЕ не е предвиден регистрационен режим за определени дейности, когато това е обосновано и разумно. Член 28 на Директива 2013/59/Евратом изисква определени дейности да подлежат на лицензионен режим. В обхвата на дейностите, подлежащи на лицензионен режим, влиза и експлоатацията и затварянето на уранови рудници. Националното законодателство към момента не изисква прилагане на разрешителен	

режим, издаване на лицензии или разрешения, за тези дейности. Това налага промяна в ЗБИЯЕ, като се въведе изискване за издаване на лицензии за дейности по експлоатация и техническа ликвидация на обекти за добив и преработване на руда, съдържаща естествен уран или торий.

Директива 2013/59/Евратом дава право на държавите-членки да прилагат по своя преценка регистрационен или лицензионен режим за дейности, неупоменати в чл. 27 и чл. 28 на директивата. Във връзка с чл. 27 на Директива 2013/59/Евратом, отчитайки опита от прилагането на ЗБИЯЕ, е наложително в националното законодателство да се предвиди издаване на разрешение за дейност по възстановяване на терени, замърсени с радиоактивни вещества, с повишено съдържание на техногенни и естествени радионуклиди.

С Директива 2013/59/Евратом се установяват и норми на безопасност за опазване здравето на лица при медицинско облъчване, облъчване от естествени източници на йонизиращи лъчения и облъчване в случай на немедицински образни изследвания. Във връзка с това действащото национално законодателство по радиационната защита следва да бъде допълнено по подходящ начин.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Съгласно ЗБИЯЕ дейностите по използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения могат да се извършват само след издаване на лицензия или разрешение.

За 2016 г. общият брой на лицата, извършващи дейности с йонизиращи лъчения, подлежащи на разрешителен режим, е **1060**, а броят на издадените и действащи лицензии и разрешения за дейности с източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ) е сумарно **1431**. Лицензиите са разпределени както следва:

- за използване на ИЙЛ – 1082 (905 за медицински цели, 128 за стопански цели, 21 за научни цели и 28 за осъществяване на контролни функции);
- лицензии за превоз на радиоактивни вещества – 45;
- лицензии за работа с ИЙЛ (техническо обслужване, монтаж, демонтаж и др.) – 122;
- лицензии за производство на ИЙЛ – 1.

Съгласно действащата национална законодателна рамка в областта на радиационната защита лицензия или разрешение за дейност с ИЙЛ не се изисква, когато е доказано, че вероятността за увреждане на здравето е незначителна, съгласно критериите, определени с наредбата по чл. 26, ал. 3 на Закон за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ). Тези дейности **подлежат на контрол** по отношение на спазване на нормативните изисквания за радиационна защита. До 2016 г. броят на ИЙЛ, използването на които представлява и еднозначно е определено като извършване на дейност с незначителен радиационен риск, е **6 294**. С прилагане на степенуваният подход към регулаторния режим, установен с Директива 2013/59/Евратом, е целесъобразно за тези дейности да бъде предвидено въвеждане на уведомителен режим.

Тъй като сега действащия ЗБИЯЕ установява разрешителен режим, включващ

издаване на лицензии и разрешения за дейности по безопасно използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения, въвеждането на уведомителен и регистрационен режим за определени дейности, в съответствие с разпоредбите на Директива 2013/59/Евратом, е възможно само чрез изменение на закона.

Директива 2013/59/Евратом въвежда изисквания за контрол на дейности, при които има вероятност за повишено облъчване от естествени радионуклиди, както и облъчване от радон в закрити помещения. В настоящия момент изискванията за контрол и мерките за радиационна защита, които са предвидени за дейности с материали с повишено съдържание на естествени радионуклиди са регламентирани в Наредбата за радиационна защита при дейности с повишено съдържание на естествени радионуклиди, но същите отразяват само част от разпоредбите на Директива 2013/59/Евратом.

По отношение на медицинското облъчване, чрез Наредба № 30 за условията и реда за осигуряване защитата на лицата при медицинско облъчване е въведен регистрационен режим за лица, които извършват изпитване за качеството на медицинската радиологична апаратура. Същият не е изчерпателен и не покрива изискванията на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

За отстраняване на съществуващите несъответствия между националното законодателство в областта на радиационната защита и Директива 2013/59/Евратом се налага да бъдат внесени необходимите изменения и допълнения в Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) и Закона за здравето. Това е първата задължителна стъпка за адекватно въвеждане на разпоредбите на Директива 2013/59/Евратом в националното законодателство. Въвеждането на уведомителен и регистрационен режим, прилагайки степенувания подход, ще доведе и до облекчаване на административни процедури и тежести по отношение на лица, които осъществяват дейности, свързани с радиационен риск.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт.

2. Цели:

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Главната цел е установяване на регулаторен контрол, отчитайки принципа на степенувания подход, въведен с Директива 2013/59/Евратом, като едновременно с това не се допуска компромис с безопасността при използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения.

Чрез промените в ЗБИЯЕ и Закона за здравето ще се постигне съответствие със Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

С въвеждането на уведомителен и регистрационен режим, прилагайки степенувания подход, регламентиран в Директива 2013/59/Евратом, ще се облекчат

значително административните процедури и тежести по отношение на лицата, които осъществяват дейности, свързани с радиационен риск.

Транспонирането на Директива 2013/59/Евратом е предвидено в План за действие за 2017 г., приет с Решение 35 на Министерския съвет от 19 януари 2017 г. (мярка 185 и мярка 191). Съгласно плана до 21.07.2017 г. следва да се изработят проектите на съответните нормативни актове и таблици за съответствие. Срокът за съгласуване на проектите в Работна група 22.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Пряко заинтересовани и засегнати от предложението страни са:

Заинтересовани от приемането на законодателната инициатива прогнозно ще са над 1700 лица, включващи:

- лица, които извършват или възнамеряват да извършват дейности с източници на йонизиращи лъчения с пренебрежим, незначителен или повишен радиационен риск;

- лицата, които извършват дейности с материали с повишено съдържание на радионуклиди или дейности, свързани с облъчване от радон.

Заинтересовани от приемането на законодателната инициатива са и Агенцията за ядрено регулиране и посочените в ЗБИЯЕ специализирани контролни органи.

Косвено заинтересовани страни са:

Всички граждани, доколкото прилагането на ЗБИЯЕ и Закона за здравето е свързано с осигуряването на радиационна защита при експлоатацията на ядрени съоръжения и източници на йонизиращи лъчения, включително при медицинско облъчване.

4. Варианти на действие: Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „Без действие“.

По отношение на законопроекта не е възможно да бъдат формулирани варианти за действие, различни от вариант за действие „Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за безопасното използване на ядрената енергия“ и от вариант за действие „Без действие“.

1. Вариант за действие „Без действие“

При този вариант предложените изменения и допълнения в ЗБИЯЕ и в Закона за здравето няма да бъдат внесени. Негативни резултати от това:

- няма да се изпълни изискването за транспониране Директива 2013/59/Евратом в

българското законодателство, в определения краен срок 6 февруари 2018 г., което може да доведе до налагане на санкции за неизпълнение на задължително европейско законодателство;

- няма да се оптимизира регулаторния контрол.
- Няма да се изпълнят изискванията на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

2. Вариант за действие „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия“

При този вариант необходимите за транспониране на Директива 2013/59/Евратом изменения и допълнения в ЗБИЯЕ и в Закона за здравето ще бъдат приети. Позитивни резултати от това:

- ще бъдат транспонирани в националното законодателство разпоредбите на Директива 2013/59/Евратом, като ще се спази фиксирания в директивата краен срок за това;
- ще се оптимизира регулаторния контрол на определени дейности с източници на йонизиращи лъчения, както и дейности, свързани с облъчването от естествени източници на йонизиращи лъчения,
- ще се намали в голяма степен регулаторната тежест предимно върху лицата, които извършват дейности с източници на йонизиращи лъчения.

5. Негативни въздействия: *Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.*

1. Вариант за действие „Без действие“

При този вариант ще продължат да се прилагат съществуващите изисквания за безопасно осъществяване на дейностите по ЗБИЯЕ и може да се стигне до налагане на санкции по линия на Европейския съюз, ако Директива 2013/59/Евратом не бъде своевременно транспонирана в българското законодателство.

Няма да се постигне желаното облекчаване на разрешителния режим и контрола по ЗБИЯЕ, въпреки възможностите, които предоставя новата Директива 2013/59/Евратом в този аспект.

2. Вариант за действие „Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия“

Приемането на Закона за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия няма да доведе до значими икономически, социални, екологични

и други негативни въздействия.

Дейността по добиване на уран в Република България е прекратена с Постановление № 163 на Министерския съвет от 20.08.1992 г., а с Постановление № 74 от 27.03.1998 г. са регламентирани дейностите по ликвидиране на последствията от добива и преработката на уранова суровина. Евентуално може да възникнат незначителни разходи във връзка с осъществяване на контрол на дейностите по експлоатация и техническа ликвидация на обекти за добив и преработване на руда, съдържаща естествен уран или торий.

6. Положителни въздействия: *Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.*

1. Вариант за действие „Без действие“

При този вариант очакваните въздействия ще бъдат само негативни.

2. Вариант за действие „Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия“

Положителни икономически въздействия: Въвеждането на уведомителен, регистрационен и лицензионен (разрешителен) режим ще се намали значително тежестта от административното регулиране и административния контрол върху лицата, които осъществяват дейности с източници на йонизиращи лъчения. Облекчаването на регулаторния контрол, което се базира на принципа за степенуван подход, няма да доведе до компромиси с безопасността при извършване на дейностите, предмет на ЗБИЯЕ.

Положителни социални въздействия: Превантивният и текущ контрол за дейности, които ще подлежат на уведомление или регистрация, осигурява безопасно осъществяване на съответните дейности и едновременно с това се намалява регулаторната тежест върху съответните лица.

Положителни екологични въздействия: Осъществяването на регулаторен контрол за някои дейности (например възстановяване на терени, замърсени с радиоактивни вещества) чрез въвеждане на изисквания за издаване на лицензия и разрешение, ще има положително екологично въздействие.

7. Потенциални рискове: *Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.*

Приемането на предложения Закон за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрена енергия не е свързано с рискове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Иде се повиши
☒ Иде се намали
 Няма ефект

Въвеждането на регистрационен режим за определени дейности с източници на йонизиращи лъчения, за които към момента е установен лицензионен режим, ще доведе до намаляване на административната тежест върху заинтересованите лица. Регистрационният режим ще бъде съобразен с изискванията на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Нови регулаторни режими:

Въвеждат се облекчени регулаторни режими за целите на радиационната защита:

- Регистрационен режим за извършване на посочени в законопроекта дейности;
- Уведомителен режим за извършване на посочени в законопроекта дейности.

Засегнати съществуващи режими:

По отношение на лицата, които използват определен вид източници на йонизиращи лъчения с по-малък риск, ще се прилага по-лек режим на регистрация, вместо лицензиране.

9. Създават ли се нови регистри? Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те.

В съществуващите регистри на издадените лицензи и разрешения ще се обособи регистър на извършените регистрации на дейности.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

- ☒ Актът засяга пряко МСП
☐ Актът не засяга МСП
☐ Няма ефект

Законопроектът предвижда отпадане на лицензионния режим за определени дейности, като за тях се въвежда по-лек регистрационен режим или уведомителен режим. Предлаганите промени със законопроекта ще се отразят благоприятно за всички заинтересовани лица и МСП, които осъществяват такива дейности. Респективно ще се оптимизират самите процедури за осъществяване на адекватен регулаторен контрол върху заинтересованите лица и МСП.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

- ☐ Да
☒ Не

Предложеният законопроект не влиза в обхвата на чл. 20, ал. 3 от Закона за нормативните актове, доколкото не се приема нов закон или кодекс и настоящата частична оценка на въздействието не показва, че може да се очакват значителни

последници при приемането му.

12. Обществени консултации: *Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.*

Най – важните въпроси за обществената консултация са:

1. Достатъчно ясно ли са дефинирани дейностите, за които се предвижда уведомление, регистрация и лицензия или разрешение ?

Проектът на Закона за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации (<http://www.strategy.bg/>). Срокт на обществената консултация е 30 дни.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☒ Да

☐ Не

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

Приемането на предложения законопроект произтича от правото на Европейския съюз и с него се въвеждат разпоредби на Директива 2013/59/Евратом на съвета от 5 декември 2013 година за определяне на основни норми на безопасност за защита срещу опасностите, произтичащи от излагане на йонизиращо лъчение и за отмяна на директиви 89/618/Евратом, 90/641/Евратом, 96/29/Евратом, 97/43/Евратом и 2003/122/Евратом.

Извършена е оценка на въздействието на ниво Европейски съюз (SEC(2011) 1098 final) приложена на електронен носител.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Деяна Доснева, директор на Дирекция “Радиационна защита”

Дата: 03.04.2014

Подпис: